

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Kje in kako>Predložitev zadeve sodišču

Predložitev zadeve sodišču

Litva

1 Ali se moram obrniti na sodišče ali obstaja druga možnost?

Zakoni Republike Litve določajo več možnosti za alternativno reševanje sporov. Leta 2012 je v Litvi začel veljati prenovljeni zakon o trgovinski arbitraži (*Komercinio arbitražo įstatymas*). Uporablja se za arbitražne postopke na ozemlju Republike Litve, in sicer ne glede na državljanstvo ali narodnost strank v sporu ter ne glede na to, ali gre za fizične ali pravne osebe, ali je arbitražni postopek organiziral stalni arbitražni organ ali pa poteka *ad hoc*. Arbitraža je enakovredna alternativa državnim sodiščem. Omogoča hitro in ugodno rešitev večine poslovnih sporov, tako da se namesto sodnikom predložijo neodvisnim, verodostojnim in uglednim posameznikom, sprejemljivim za obe stranki. Stranke v arbitražnem postopku se lahko svobodneje dogovorijo o pravilih, ki urejajo arbitražni postopek. Arbitražno sodišče lahko zaseda v katerem koli kraju, ki je prikladen za stranke v sporu, ter svobodno izbere jezik postopka, obliko odločitve itd. Elektronski arbitražni sporazumi so priznani kot zapisani sporazumi.

Leta 2008 je bil sprejet zakon o pravni mediaciji v civilnih postopkih (*Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas*). Pravna mediacija v civilnih postopkih (ki se imenuje tudi mediacija) je postopek sporazumnega reševanja sporov, v katerega je vključena nepristranska tretja oseba kot pravni posrednik (mediator). Zakon določa, da se lahko mediacija uporablja za reševanje civilnih sporov (na primer sporov v zvezi z družinskimi in drugimi zadevami), ki jih lahko obravnava sodišče v civilnem postopku. Stranke lahko to možnost uporabijo za rešitev spora pred njegovo predložitvijo sodišču (izvensodna mediacija) in po začetku sodnega postopka (sodna mediacija). Opozoriti je treba, da se z začetkom mediacije prekine zastaralni rok za vložitev tožbe. Tudi če stranke spora ne rešijo sporazumno, tako še vedno ohranijo pravico do vložitve pravnega sredstva pri sodišču. Sodna mediacija je brezplačna. Poleg tega ob odločitvi za reševanje spora v civilni zadevi s sodno mediacijo v primerjavi s pravnim postopkom prihranite veliko časa in truda pa tudi denarja, saj se v primeru sporazumnega dogovora, sprejetega v postopku mediacije, povrne 75 % plačane sodne takse. Pri reševanju spora s sodno mediacijo je zagotovljena zaupnost. Vsaka stranka lahko brez navedbe razlogov odstopi od sodne mediacije.

Za izvensodno reševanje sporov, ki izhajajo iz potrošniških pogodb, se uporablja zakon o varstvu potrošnikov (*Vartotojų teisių apsaugos įstatymas*), ki je začel veljati leta 2007, določa pa alternativo sodnemu postopku, vključno z njenimi postopkovnimi pravili in institucionalno ureditvijo. Organi, ki v Litvi sodelujejo pri alternativnem reševanju sporov, so državna služba za varstvo potrošnikov (*Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba*), regulativni organ za komunikacije (*Ryšių reguliavimo tarnyba*) in drugi organi, ki se ukvarjajo z reševanjem sporov v posameznih panogah (regulativni organ za komunikacije obravnava spore na področju elektronskih komunikacij ter poštnih in kurirskih storitev, banka Litve (*Lietuvos bankas*) obravnava potrošniške spore s ponudniki finančnih storitev itd.). Potrošniki lahko med alternativnim reševanjem sporov uporabljajo pravno pomoč, vendar se njeni stroški ne povrnejo. Država zagotovi primarno in sekundarno pravno pomoč tistim potrošnikom, ki izpolnjujejo v zakonodaji določena merila. Vloga, predložena organu za alternativno reševanje sporov, običajno nima odločilnega učinka na zastaralni rok. Glede na razmeroma dolge roke za rešitev potrošniških sporov in nekatere kratke zastaralne roke za vložitev tožbe tako obstaja resno tveganje za prekoračitev zastaralnega roka.

2 Ali obstaja rok za vložitev tožbe pri sodišču?

Splošni zastaralni rok je deset let.

Za nekatere vrste tožb so v litovski zakonodaji določeni krajši zastaralni roki.

Krajši enomesečni zastaralni rok velja za tožbe zaradi rezultatov postopkov za oddajo javnega naročila.

Krajši trimesečni zastaralni rok velja za tožbe za razglasitev ničnosti sklepov organov pravne osebe.

Krajši šestmesečni zastaralni rok velja za:

tožbe v zvezi z izvršbo zaradi neizpolnitve obveznosti (denarna kazen, zamudne obresti);

tožbe v zvezi z napakami na prodanem blagu.

Krajši šestmesečni zastaralni rok velja za tožbe, ki izhajajo iz razmerij med prevoznimi podjetji in njihovimi strankami v zvezi s pošiljkami, odpremljenimi iz Litve, medtem ko za pošiljke, odpremljene v tujini, velja enoletni zastaralni rok.

Krajši enoletni zastaralni rok velja za zavarovalne zahteve.

Krajši triletni zastaralni rok velja za odškodninske tožbe, vključno z odškodninskimi tožbami zaradi neustrezne kakovosti proizvodov.

Krajši petletni zastaralni rok velja za terjatve za obresti in druga redna plačila.

Za tožbe v zvezi s pomanjkljivo opravljenim delom veljajo krajši zastaralni roki.

Za tožbe, povezane s prevozom tovarov, potnikov in prtljage, veljajo zastaralni roki, določeni v zakonikih (zakonih), ki veljajo za posamezne vrste prevoza.

3 Ali se moram obrniti na sodišče v tej državi članici?

Za spor, povezan s pogodbenimi obveznostmi, se uporablja pravo, ki ga sporazumno izberejo zadevne stranke; če stranke izberejo pravo Republike Litve, lahko svoje zakonite interese branijo pred litovskimi sodišči. Tak dogovor strank se lahko zapiše v pogodbi ali določi v skladu z dejanskimi okoliščinami zadeve. Stranke se lahko dogovorijo, da se bo za celotno pogodbo ali nekatere njene dele uporabljalo pravo neke države. Kadar se odločijo, da bi se moralo za pogodbo uporabljati pravo tuje države, se to ne more uporabiti kot razlog za odstopanje od obveznih pravil, ki se uporabljajo v Republiki Litvi ali kateri koli drugi državi ter jih z dogovorom med strankami ni mogoče spremeniti ali od njih odstopiti.

Če stranke ne izberejo prava, ki se uporablja za pogodbo, se uporablja pravo države, s katero so pogodbene obveznosti najtesneje povezane. Domneva se, da je pogodbeni obveznost najtesneje povezana z državo, na ozemlju katere:

ima stranka, ki jo zavezuje obveznost, ki je za pogodbo najbolj značilna, stalno prebivališče ali osrednjo upravo. Če je obveznost tesneje povezana s pravom države, v kateri se izvaja dejavnost stranke, za katero velja obveznost, se uporablja pravo tiste države;

je nepremično premoženje, če je predmet pogodbe pravica do nepremičnega premoženja ali pravica do njegove uporabe;

je bila glavna poslovna enota ob sklenitvi pogodbe o prevozu, če je država glavne poslovne enote prevoznika ista kot država, v kateri je bil tovor natovorjen, ali na ozemlju katere je registrirani sedež pošiljatelja ali z ozemlja katere je bil tovor odpremljen.

Za arbitražne sporazume se uporablja isto pravo kot za glavno pogodbo. Če glavna pogodba ni veljavna, se uporablja pravo kraja, v katerem je bil sklenjen arbitražni sporazum; če tega ni mogoče opredeliti, se uporablja pravo države arbitraže.

Za pravice in obveznosti strank, ki izhajajo iz škode, se po izbiri prizadete stranke uporablja bodisi pravo države, v kateri je bilo zadevno dejanje storjeno ali v kateri obstajajo katere koli druge okoliščine, zaradi katerih je nastala škoda, bodisi pravo države, v kateri je škoda nastala.

Pravna ureditev, ki se uporablja za skupno premoženje zakoncev, se določi s pravom države, v kateri imata zakonca stalno prebivališče. Če ga imata v različnih državah, se uporablja pravo države, katere državljan sta oba zakonca. Če sta zakonca državljana različnih držav in nikoli nista imela skupnega stalnega prebivališča, se uporablja pravo države, v kateri je bila sklenjena zakonska zveza. Pravna ureditev, ki se uporablja za skupno premoženje zakoncev, opredeljeno s pogodbo, je pravo države, ki sta ga zakonca izbrala v pogodbi. V tem primeru lahko izbereta pravo države, v kateri imata ali bosta imela stalno prebivališče, pravo države, v kateri je bila sklenjena zakonska zveza, ali pravo države, državljan katere je eden od zakoncev. Sporazum zakoncev glede prava, ki se uporablja za premoženje, velja, če je skladen z zahtevami prava izbrane države ali prava države, v kateri je bil sporazum sklenjen.

4 Če je tako, na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na moje prebivališče in prebivališče nasprotne stranke ali glede na druge vidike moje zadeve?

Pravila o pristojnosti so določena v členih 29 in 30 zakonika o civilnem postopku (*Civilinio proceso kodeksas*). Tožba se lahko vloži pri sodišču v kraju stalnega prebivališča toženca. Tožbo zoper pravno osebo je treba vložiti glede na kraj registriranega sedeža pravne osebe, kot je naveden v registru pravnih oseb. Če je toženec država ali občina, je treba tožbo vložiti glede na kraj registriranega sedeža organa, ki zastopa državo ali občino.

Tožba zoper toženca, katerega stalno prebivališče ni znano, se lahko vloži glede na kraj njegovega premoženja ali kraj njegovega zadnjega znanega stalnega prebivališča. Tožba zoper toženca, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Litvi, se lahko vloži glede na kraj njegovega premoženja ali kraj njegovega zadnjega znanega stalnega prebivališča v Republiki Litvi. Tožba v zvezi z dejavnostmi podružnice pravne osebe se lahko vloži tudi glede na registrirani sedež podružnice.

Tožba za dodelitev preživnine in tožba na ugotovitev očetovstva se lahko vložita tudi glede na tožnikov kraj stalnega prebivališča. Odškodninska tožba zaradi škode, povzročene zdravju osebe, vključno s smrtjo, se lahko vloži glede na tožnikov kraj stalnega prebivališča ali kraj, v katerem je bila škoda povzročena. Odškodninska tožba zaradi škode, povzročene na premoženju osebe, se lahko vloži glede na tožnikov kraj stalnega prebivališča (registrirani sedež) ali kraj, v katerem je bila škoda povzročena.

Tožba v zvezi s sporazumom/pogodbo, v kateri je opredeljen kraj izvedbe, se lahko vloži tudi glede na kraj izvedbe, naveden v sporazumu/pogodbi.

Tožba v zvezi z delovanjem osebe v funkciji skrbnika ali upravitelja premoženja se lahko vloži tudi glede na kraj stalnega prebivališča (registrirani sedež) skrbnika ali upravitelja premoženja.

Tožba v zvezi s potrošniškimi pogodbami se lahko vloži tudi glede na kraj stalnega prebivališča potrošnika.

Tožnik ima pravico izbirati med več sodišči, pristojnimi za zadevo.

Tožbe v zvezi s stvarnimi pravicami na nepremičnem premoženju, uporabo nepremičnega premoženja, razen zahtevkov za prodajo skupnega premoženja zakoncev v zadevah za razvezo zakonske zveze, in preklicem rubeža nepremičnega premoženja spadajo v pristojnost sodišča v kraju, kjer je nepremično premoženje ali njegov glavni del.

Terjatve upnikov v zapuščinskem postopku, vložene, preden so dediči sprejeli dediščino, spadajo v pristojnost sodišča v kraju dediščine ali njenega glavnega dela.

5 Na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na predmet tožbe in vrednost spornega predmeta?

Vse civilne zadeve obravnavajo okrožna sodišča kot sodišča prve stopnje, razen zadev, ki jih obravnavajo regionalna sodišča ali regionalno sodišče v Vilni.

Regionalna sodišča kot sodišča prve stopnje obravnavajo naslednje civilne zadeve:

od 4. aprila 2013 zadeve, v katerih zahtevke presega 150 000 LTL, razen zadev v zvezi z družinskimi in delovnimi razmerji ter zadev v zvezi z odškodnino za nepremoženjsko škodo;

zadeve v zvezi s pravnimi nepremoženjskimi avtorskimi razmerji;

zadeve v zvezi s pravnimi razmerji v civilnih javnih razpisih;

zadeve v zvezi s stečajem ali prestrukturiranjem, razen zadev v stečajem fizičnih oseb;

zadeve, v katerih je ena od strank tuja država;

zadeve, ki temeljijo na zahtevkih v zvezi s prisilno prodajo delnic (deležev, pravic);

zadeve, ki temeljijo na zahtevkih v zvezi s preiskavo dejavnosti pravne osebe;

zadeve v zvezi z nadomestilom za premoženjsko in nepremoženjsko škodo, nastalo zaradi kršitve določenih pravic pacientov;

druge civilne zadeve, ki jih morajo v skladu s posebnimi zakoni kot sodišča prve stopnje obravnavati regionalna sodišča.

Naslednje zadeve kot sodišče prve stopnje obravnava izključno regionalno sodišče v Vilni:

zadeve v zvezi s spori, kot so navedeni v [zakonu o patentih](#) (*Lietuvos Respublikos patentų įstatymas*);

zadeve v zvezi s spori, kot so navedeni v zakonu o blagovnih znamkah (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*);

zadeve v zvezi s posvojitvijo litovskega državljanca, ki prebiva v Republiki Litvi, za katero zaprosijo državljani drugih držav;

druge civilne zadeve, ki v skladu s posebnimi zakoni spadajo v izključno pristojnost regionalnega sodišča v Vilni kot sodišča prve stopnje.

6 Ali lahko tožbo vložim sam ali mora to storiti posrednik, na primer odvetnik?

Osebe lahko tožbo vložijo same ali po zastopnikih. Če oseba sodeluje na obravnavi, zaradi tega ne izgubi pravice do zastopnika v postopku. Udeležba zastopnika na sodni obravnavi v imenu osebe, ki jo zastopa, se šteje za ustrezno, razen če se zdi sodišču nujno, da se obravnave udeleži zastopana oseba. Odvetnik je nujen v postopkih v zadevah, opredeljenih v zakoniku o civilnem postopku in [civilnem zakoniku](#) (*Civilinis kodeksas*). Če na primer sodišče obravnava zadevo, v katero je vključena oseba, ki ji je bila odvzeta poslovna sposobnost, mora zadevno osebo zastopati odvetnik.

7 Kje moram vložiti tožbo: v sprejemni pisarni, vložišču sodišča ali pri kakšnem drugem upravnem uradu?

Osebe, ki želijo sodišču predložiti dokumente ali jih pridobiti od njega, se morajo obrniti na sodno tajništvo, to pa pojasni postopek predložitve, pridobitve ali vračila dokumentov. [Kontaktne točke sodišč](#)

Odkar je 1. julija 2013 začel delovati portal za elektronske storitve e.teismas.lt, je mogoče [prek spleta](#) vložiti dokumentacijo o zadevi, spremljati napredovanje postopka, plačati sodno takso in dobiti druge storitve.

Za zagotovitev doslednosti pri obravnavi zadev je v resoluciji določeno, da je treba od 1. januarja 2014 elektronsko obravnavati tudi zadeve, ki so jih elektronsko obravnavala sodišča nižje stopnje in so bile prenesene na prizivno sodišče in kasacijsko sodišče.

8 V katerem jeziku lahko vložim tožbo? Je to mogoče storiti ustno ali jo je treba vložiti v pisni obliki? Ali jo lahko pošljem po telefaksu ali elektronski pošti?

Osebe, ki sodelujejo v zadevi, morajo predložiti izvirnike procesnih pisanj. Poleg tega mora sodišče prejeti zadostno število izvodov natisnjenih procesnih pisanj: po en izvod za vsako nasprotno stranko (v zadevah, v katerih je več tožencev ali tožnikov, po en izvod za vsakega od njih, če pa je bil za prejemanje procesnih pisanj, povezanih z zadevo, imenovan zastopnik ali pooblaščenec, samo en izvod za zadevnega zastopnika ali pooblaščenca) in tretje stranke, razen kadar je procesno pisanje vloženo z elektronskimi komunikacijskimi sredstvi. Če procesna pisanja vsebujejo priloge, je treba priložiti toliko izvodov teh prilog, kolikor je izvodov procesnih pisanj, razen če se vložijo z elektronskimi komunikacijskimi sredstvi ali če je sodišče odobrilo, da prilog strankam ni treba predložiti, ker jih je veliko.

Vsa procesna pisanja in priloge k njim morajo biti sodišču predloženi v državnem jeziku. Kadar stranke v postopku, ki jim je treba vročiti procesna pisanja, ne govorijo državnega jezika, mora sodišče prejeti prevode takih pisanj v jezik, ki ga razumejo. Kadar morajo biti predložena pisanja prevedena v tuji jezik, morajo stranke zagotoviti ustrezno overjene prevode.

Tožbo je mogoče elektronsko vložiti prek portala litovskih sodišč za elektronske storitve <https://e.teismas.lt/en/public/home/>, do katerega je mogoče dostopati prek spletišča nacionalne sodne uprave (*Teismų administracija*): http://www.teismai.lt/en_.

9 Ali za vložitev tožb obstajajo posebni obrazci? Če ne obstajajo, kako je treba zadevo predložiti? Ali obstajajo elementi, ki jih mora tožba vsebovati?

Elektronski obrazec tožbe je mogoče izpolniti na portalu litovskih sodišč za elektronske storitve <https://e.teismas.lt/en/public/home/>.

Vsaka tožba, vložena pri sodišču, mora izpolnjevati splošne zahteve, ki veljajo glede vsebine procesnih pisanj (člen 111 zakonika o civilnem postopku).

Procesna pisanja morajo biti pri sodišču vložena pisno. Na vsakem procesnem pisanju stranke v postopku morajo biti navedeni:

ime sodišča, pri katerem se vlaga procesno pisanje;

procesni položaj, imena, priimki, osebne identifikacijske številke (če so znane) in kraji stalnega prebivališča strank v postopku; drugi naslovi drugih strank v postopku za vročanje procesnih pisanj, ki jih vložnik pozna; kadar so stranke v postopku ali ena od njih pravna oseba, polno ime, registrirani sedež in vsi morebitni drugi naslovi drugih strank v postopku za vročanje procesnih pisanj, ki jih vložnik pozna, oznake, številke tekočih računov (če so znane) in podrobnosti o kreditnih institucijah (če so znane);

metoda, ki se uporabi za vročanje procesnih pisanj stranki, in poštni naslov za pošiljanje, če to ni naslov stalnega prebivališča ali sedeža;

narava in predmet procesnega pisanja;

okolščine, ki utemeljujejo predmet procesnega pisanja, in vsi dokazi, ki potrjujejo zadevne okoliščine;

vloženemu procesnemu pisanju je treba priložiti morebitne priloge;

podpis osebe, ki vlaga procesno pisanje, in datum, ko je bilo to sestavljeno.

Oseba v postopku, ki procesno pisanje utemeljuje na podlagi pravila za razlago, ki ga je sprejelo mednarodno sodišče ali sodišče tuje države, mora predložiti kopijo sodnega sklepa, s katerim je bilo določeno zadevno pravilo, in ustrezno overjen prevod sklepa v državni jezik.

Procesno pisanje, ki ga pri sodišču vloži zastopnik, mora vsebovati informacije o zastopniku, opredeljene v zgornjih točkah 2 in 3, priložiti pa mu je treba dokument, ki potrjuje zastopnikove pravice in obveznosti, če tak dokument še ni bil vložen ali če se je obdobje veljavnosti pooblastila, vključenega v spis, izteklo.

Oseba, ki jo je pooblastila stranka v postopku, ki ne more podpisati procesnega pisanja, mora to pisanje podpisati v imenu stranke v postopku in pri tem navesti razlog, zakaj stranka ne more sama podpisati predloženega pisanja.

Člen 135 zakonika o civilnem postopku določa, da mora tožbeni zahtevek vsebovati naslednje informacije:

višino zahtevka, kadar mora biti vrednost navedena v zahtevku;

okolščine, na katerih tožnik utemeljuje svoj zahtevek (dejanski razlogi za zahtevek);

dokaze, ki potrjujejo okoliščine, kot jih je navedel tožnik, kraje stalnega prebivališča prič in kraj drugih dokazov;

kaj tožnik zahteva (predmet tožbenega zahtevka);

mnenje tožnika glede možnosti izdaje zamudne sodbe, če ni odgovora na zahtevek ali predhodno procesno pisanje;

ali se bo zadeva vodila prek odvetnika. Če se bo, je treba navesti njegovo ime, priimek in službeni naslov;

mnenje tožnika glede možnosti sklenitve dogovora o poravnavi, če tožnik želi predložiti tako mnenje.

Tožbenemu zahtevku je treba priložiti dokumente ali druge dokaze, na katere tožnik opira svoje zahtevke, potrdilo o plačilu sodne takse in morebitne zahteve za izvedbo dokazov, ki jih tožnik ne more predložiti, ter razloge za to.

10 Ali bom moral plačati sodne takse? Če je tako, kdaj? Ali bom moral odvetnika plačati od same vložitve tožbe?

Tožbenemu zahtevku je treba priložiti vse dokumente, ki podpirajo zahtevke v njem, in potrdilo o plačilu sodne takse. Sodna taksa za nederarne zahtevke znaša 100 LTL. V premoženjskih sporih je sodna taksa določena kot delež zahtevanega zneska, opredeljen v posebnih zakonih: 3 % in vsaj 50 LTL za zahtevke do 100 000 LTL; 3 000 LTL plus 2 % zahtevanega zneska za zahtevke nad 100 000 LTL in do 300 000 LTL ter 7 000 LTL plus 1 % zahtevanega zneska za zahtevke nad 300 000 LTL. Skupna sodna taksa v premoženjskih sporih ne sme presegati 30 000 LTL.

V posebnih zakonih so določene zadeve, v katerih so tožniki oproščeni plačila sodne takse. Poleg tega lahko sodišče odobri delno oprostitvev plačila ali odložitvev plačila takse do sprejetja odločitve, pri čemer se upošteva finančni položaj osebe. Kakršen koli zahtevek za oprostitvev plačila ali njegovo odložitvev je treba utemeljiti in mu priložiti dokazilo o slabem finančnem položaju osebe.

V listinskih postopkih znaša sodna taksa polovico takse, ki se plača za zahtevek, vendar ne manj kot 20 LTL.

Za ločena pravna sredstva se sodna taksa ne plača, razen za ločena pravna sredstva za uporabo začasnih ukrepov, za katera se plača sodna taksa v višini 100 LTL.

Kadar se procesna pisanja ali priloge k takim pisanjem pri sodišču vlagajo izključno z elektronskimi komunikacijskimi sredstvi, znaša taksa 75 % sodne takse, ki se plača za zadevno procesno pisanje, oziroma najmanj 10 LTL.

Stranka se mora o zagotavljanju pravnih storitev s svojim odvetnikom, odvetniki ali poklicnim združenjem odvetnikov dogovoriti s podpisom sporazuma. Za opravljene pravne storitve mora plačati dogovorjeno nagrado. Stranke se lahko glede časa plačila dogovorijo, kakor želijo.

11 Ali lahko zahtevam pravno pomoč?

Z zakonom o pravni pomoči, ki jo zagotavlja država (*Lietuvos Respublikos Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*), je zajamčeno zagotavljanje primarne in sekundarne pravne pomoči v skladu z določenimi ureditvami.

Primarna pravna pomoč se zagotavlja državljanom Republike Litve in drugih držav članic EU, osebam, ki zakonito prebivajo v Republiki Litvi ali drugih državah članicah EU, ter osebam, upravičenim do take pomoči na podlagi mednarodnih sporazumov, katerih pogodbenica je Republika Litva. Primarno pomoč je treba zagotoviti takoj. Kadar to ni mogoče, se pošlje uradno obvestilo o tem, kdaj bo zagotovljena, kar ne sme biti pozneje kot pet dni po datumu prošnje za pomoč. Občinski uradniki in uslužbenci, odvetniki ali specialisti pri javnih agencijah, s katerimi je občina sklenila pogodbo, osebno svetujejo o izvensodni poravnavi spora, zagotovijo informacije o pravnem sistemu, zakonih in drugi zakonodaji ter pomagajo pripraviti osnutek dogovora o poravnavi ali izpolniti prošnjo za sekundarno pomoč. Primarna pravna pomoč se lahko zavrne, če zahtevek prosilca očitno ni utemeljen, če se je prosilec že udeležil obsežnega posvetovanja o istem vprašanju, če je jasno, da lahko oseba dobi odvetnikov nasvet brez pravne pomoči, ki jo država zagotavlja v skladu z zakonom, ali pa se prošnja ne nanaša na pravice in pravne interese prosilca, razen v primerih zastopanja, opredeljenih v zakonu.

Sekundarna pravna pomoč se lahko dodeli istim prejemnikom, vendar je njena zagotovitev odvisna tudi od višine njihovega skupnega dohodka.

Zagotovi se lahko vsaki osebi s stalnim prebivališčem v Republiki Litvi, katere premoženje in letni dohodek ne presegata stopenj za upravičenost, ki jih vlada določi v zvezi z zagotavljanjem pravne pomoči. Premoženje in dohodek sta razvrščena v stopnji I in II: za stopnjo I država krije vse stroške sekundarne pravne pomoči, za stopnjo II pa 50 % takih stroškov (preostalih 50 % mora nositi zadevna oseba).

Do brezplačne sekundarne pravne pomoči ne glede na svoje premoženje ali letni dohodek so upravičene naslednje osebe: osumljeni, obdolženi ali obsojeni v kazenskih zadevah, v katerih je sodelovanje zagovornika obvezno; žrtve v zadevah, povezanih z odškodnino za škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem,

vključno z zadevami, v katerih je treba odškodnino določiti v kazenski zadevi; prejemniki socialnih prejemkov; osebe v nastanitvenih ustanovah za oskrbo; osebe, ki jim je priznana huda invalidnost ali nezmožnost za delo; osebe, ki so dosegle upokojitveno starost in se jim je priznala visoka stopnja posebnih potreb; skrbniki takih oseb, kadar se pravna pomoč zahteva za zastopanje in varstvo pravic in interesov oseb v njihovem skrbništvu; osebe, ki priskrbijo dokaz (nalog za rubež premoženja itd.), da iz objektivnih razlogov ne morejo uporabljati svojega premoženja in sredstev, zaradi česar njihovo premoženje in letni dohodek, s katerim bi lahko razpolagali po lastni želji, ne presegata stopnje za upravičenost, ki jo je vlada določila v zvezi z zagotovitvijo sekundarne pravne pomoči; osebe, ki trpijo zaradi hude duševne bolezni, kadar sta sporna njihova prisilna hospitalizacija ali zdravljenje; skrbniki takih oseb, kadar se pravna pomoč zahteva za zastopanje in varstvo pravic in interesov oseb v njihovem skrbništvu; dolžniki, kadar se vlaga terjatev zoper njihovo zadnje stalno prebivališče, v katerem trenutno živijo; starši ali drugi zakoniti zastopniki mladoletnika, kadar je sporna premestitev otroka; mladoletniki, ki niso poročeni ali ki jim sodišče ni podelilo polne poslovne sposobnosti in v zadevah, opredeljenih v posebnih zakonih, v svojem imenu začnejo postopek; osebe, ki predlagajo razglasitev svoje poslovne nesposobnosti v zadevah v zvezi z razglasitvijo fizične osebe za poslovno nesposobno; osebe, ki želijo prijaviti rojstvo, in druge zadeve, določene v mednarodnih sporazumih, katerih pogodbenica je Republika Litva.

12 Kdaj tožba velja za uradno vloženo? Ali me bodo organi obvestili o tem, ali je bila zadeva pravilno predložena?

O dopustnosti odloči sodišče s sprejetjem sklepa. Ta postopek se šteje za začetek civilne zadeve. Če obstajajo pomanjkljivosti in jih oseba, ki je udeležena v zadevi ali je vložila zahtevek/procesno pisanje, odpravi v skladu z zahtevami sodišča in roki, se šteje, da je bil zahtevek/pisanje vložen na datum njegove izročitve sodišču. V nasprotnem primeru se šteje, da ni bil vložen, in se na ukaz sodnika skupaj s prilogami vrne vložniku najpozneje pet delovnih dni po roku za odpravo pomanjkljivosti.

Tožnik lahko zahtevek umakne, dokler sodišče ne pošlje izvoda zahtevka tožencu. Pozneje se lahko zahtevek umakne le, če se toženec strinja in se zahtevek umakne, preden o njem odloči sodišče prve stopnje.

13 Ali bom prejel podrobne informacije o nadaljnjem poteku (npr. rokih za nadaljnja dejanja v postopku)?

Stranke v postopku so o času in kraju sodne obravnave ali posameznih procesnih ukrepih obveščene v pozivu na sodišče ali obvestilu sodišča. Urnik sodnih obravnav je na voljo tudi na spletu prek informacijskega sistema litovskih sodišč, do katerega je mogoče dostopati na spletišču nacionalne sodne uprave.

<http://liteko.teismai.lt/tvarkarasciai/>

Zadnja posodobitev: 21/10/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.